

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Svmma Trinitate, & Fide Catholica. Titulus I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

DE SVMMA TRINITATE,
& Fide Catholica. Titulus I.

Continuatio.

Cum iure Canonico potissimum de rebus diuinis & Ecclesiasticis, quæ non tã iuris, quã religionis sunt, agatur: religio aut constan-
tia fidei; cuius principium sanctissimum est summa Trinitas; vt firmo fundamento nitatur, suadet dignitatis, doctrineq; ratio, summe, sanctissimæq; Trinitatis, & circa eã versantis fidei Catholica declarationem principali loco collocare.

Quid est Trinitas?

Firmiter credimus, inquit Innoc. III. & simpliciter cõfitemur, Trinitatẽ, quẽ est vnus solus Deus verus, æternus, immensus, incõmutabilis, incõprehensibilis, omnipotẽs, ineffabilis, pater, & filius, & spiritus S. tres quidẽ psonæ, sed vna essẽtia, substãtia, seu natura simplex, c. 1. extr. eo. in prin.

Quæ Causa?

Deus solus est causa causarũ: Pater quidẽ omnib; q̃ sunt, vt essent, dedit, & ipse, quod est, à nemine accepit; principium. n. est deitatis, qui, sicut nunquã fuit nõ Deus, ita nunquã fuit nõ pater, Aug. de trin. & vnit. Dei, ca. 2. & lib. de Eccl. dogma, cap. 1. Filius autem neq; creatus est, neq; ab alio esse cõepit, sed fuit à principio vnã cum patre, Ioan. 1. Verũ quia scriptura Christum filiũ appellat, idẽ respectu patris, ad discernendas personas & officia, patrem illius causam, omni humano cogitatu deposito, esse intelligimus. Demum spiritus sanctus, respectu existentia, nõ habet causam, q̃a à principio existit cũ patre &

ANALYS. IVRIS PONTIFICII
filio æternus Deus, respectu verò processioneis di-
cuntur pater & filius quodammodò eius causæ,
nam spiritus legitur à patre & filio procedere,
Ioan. 25. Et hoc est quod Innocenti^o III. exprimit
his verbis: Tres quidem personæ consubstantia-
les, coæquales, coomnipotentes, & coæterni: pa-
ter à nullo, filius à patre solo, ac spiritus sanctus
pariter ab utroque, absque initio, semper ac sine
fine. pater generans, filius nascens, & spiritus san-
ctus procedens, d. c. 1. eod.

Quæ Forma?

Quòd pater, filius, & spiritus sanctus, vera v-
nitione non collectiua seu similitudinaria sint v-
na essentia, substantia seu natura diuina, quæ ta-
men secudùm personales proprietates discreta
fit, id est, proprietatibus & actibus, non substan-
tiæ, sed personæ attributis, differat. Est enim ge-
nerans genita & procedens, quæ diuina essentia ap-
pellatur, & est De^o, æternus, incorporeus, impar-
tibilis, immensa potentia, sapiëntia, bonitas, crea-
tor & conseruator omnium rerum, visibilium
& inuisibilium, spiritualium & corporalium, c.
damnamus, & d. c. 1. ext. eod.

Qui Effectus?

Creatio omnium visibilium & inuisibilium
spiritualium & corporalium, eorumque quæ crea-
ta sunt dilectio, & conseruatio, esse enim æternã
Dei potentiã ac diuinitatẽ, nihil aliud est, quàm
Deum in æternum creare, gubernare & cõseruare
creata: vt in Actis scriptum est: in ipso viuimus,
mouemur, & sumus. Officia autẽ ita distinguun-
tur: Patris est creare, fouere, curã habere, corrigẽ-
re vt seruet suos, & diligere, diligit autẽ, quia ser-
uat,

uat, seruat, q̄a fecit ea: Filij est saluū facere popu-
lū, à peccatis, iustificare, satisfacere, & esse propiti-
atorē pro peccatis, esse mediatorē, & pacē nostrā,
solū pastorem, & Pōtificem suę Ecclesię, sacer-
dotem, & Pontificē in eternum, regem, ducem, &
dominum super populū Dei: Spiritus sancti offi-
cium est, confirmare consciētias, de veritate Dei,
& hæreditate in Christo accepta, illuminare, san-
ctificare, & conseruare in veritate, declarare, glo-
rificare Christum, donare Ecclesiam omni gene-
re donorum, efficere, vt omnis generis bonorū
operum abundemus, Ioan. 7. 14. 15. & 16. cap.

Quid Fides?

Fides, licet varijs modis accipiatur, hic tamen
pro credulitate earum rerū, in quib. salus, vitęq;
nostrę redemptio consistit, accipitur. & est secu-
dum Paulū in Epist. ad Heb. ca. 11. substantia re-
rum sperandarum, argumentū non apparentiū.

Quę causa efficiens?

Causa efficiens fidei est Deus ipse. Clem. fidei,
eod. tit. fidē enim donū diuinum esse docuit Apo-
stolus in Epist. ad Ephes. cap. 2. Gratia (inquit) e-
stis saluati per fidem, & hoc non ex vobis; Dei e-
nim donum est, & 1. ad Corin. cap. 12.

Quę causa impulsua?

Ipsū verbum quod mouet corda ad creden-
dū. Vnde dicitur: fides ex auditu est, auditus ve-
rō per verbum Dei, ad Rom. 10. & in pœnitentia
cognoscitur peccatum, cognitio verō peccati oc-
casionem præbet accedendi medicum salutarē,
id est Christū, qui fide appræhensus remittit pec-
cata, pars aut verbi vel Euangelij est pœnitētia.

Quæ Materia?

Materia fidei est summa & sanctissima Trinitas, Deus Vnus in natura, & Trinus in personis, Christus seruator noster Deus & homo: Ecclesia, eiusque sanctissima sacramenta: ac demum omnia, quæ nobis in symbolo Apostolico credenda proponuntur, quæ perspicue habentur in c. firmiter, ext. eod. c. per totum, 24. q. Clem. fidei catholice, eod. c. 1. in 6. eod. l. 1. & l. inter claras, C. eod.

Quæ Forma?

Forma est credulitas rerum diuinarum presentium & preteritarum, quæ nec humano sensu, vel intellectu comprehendere possunt cum fiducia in promissiones de Christo. Vnde Aug. tract. 4. in Ioan. Fides est virtus, qua creditur ea, quæ non vides. Et Paul. ad Heb. definit fidem, esse expectationem seu affectum in promissiones Dei. Et in Abrahamo, ad Rom. 4. ait, verum ob promissionem Dei non hefitabat ob credulitatem, sed robustus factus est fide, tribuens gloriam Deo, plenissime sciens, quod idem, qui promiserat, idem potens esset & prestare.

Quis Finis?

Finis est æterna foelicitas, c. 1. §. non solum, extr. eod. vbi dicitur: non solum virgines & continentes, verum etiam coniugati per rectam fidem & operationem bonam placentes Deo, ad æternam merentur beatitudinem peruenire. fides enim per dilectionem saluat, iuxta illud Aug. Hæc est vita æterna, vt te cognoscamus verum Deum: cognoscimus autem per dilectionem, quæ coniuncta fidei est. Aug. in lib. de fid. & ope. Et alibi: Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit, c. Maiores, ext. de bap. & c. 1. §. hæc sancta extr.

Et a extr. eod. Quoniam extra Ecclesiam, & fidem
in Christū nullus saluatur, c. quoniam, 24. q. 1.

Qui Effectus?

Primò: Iustificatio, mediante merito Christi.
Gen. 15. credidit Abrahā Deo & imputatū est ei
ad iustitiā. Ad Rom. 4. Arbitramur aut̄ hominē
iustificari absq; operibus legis. Ad Rom. 5. Iusti-
ficati igitur fide. Ad Gal. Lex p̄dagogus noster
fuit ad Christū, vt fide iustificaremur. 2. Inuo-
catio cū fiducia accipiēdi petita. Ad Rom. Quo-
modo inuocabunt eum, in quē non crediderūt?
3. Confessio iustitię. Ad Rom. 10. Corde creditur
ad iustitiam: ore autem fit confessio ad salutem.
4. Tranquillitas conscientię: reddit enim tran-
quillas cōscientias. Rō. 3. 5. Certitudo de pro-
missiōe in Christo facta & de vita æterna, iuxta
illud: Idcirco ex fide datur hereditas, vt firma sit
promissio. & Ioā. 3. Qui credit in filiū habet vi-
tam æternā. 6. Adoptio filiorū Dei. Ad Gal. 3.
Omnes filij Dei estis, eō q̄ credidistis in Christo.
7. Nostrī exhibitio, vt Deo placeamus; sine fide
enim impossibile est placere Deo, d. c. 1. §. nō so-
lūm, extr. eod. 8. Puritas animi à sordibus vi-
tiorum: nam Act. Apost. cap. 15. D. Petrus corda
purificari per fidē ait. 9. Fortitudo animi: nam
per fidē veteres sancti patres vicerūt regna, ope-
rati sūt iustitiā, fortes facti sūt in bello, ad Heb.
xj. 10. Timor: nā cū credimus, eum inquiren-
tibus se, vt loquitur Paul. Heb. 11. esse remunera-
torem, in spem maximam salutis consequendę
erigimur. Accedit quod notitia Dei non contin-
git, nisi per fidem, quę apprehendit Deū & pro-
pellit ad sperādum in Deum propter Christum
reconciliatum.

Qua

Quæ Cognata?

Cognata sunt dona pleraq; spiritus sancti: vt est donū intellectus, quo abditissima quæq; rerū supernaturaliū mysteria penetramus: donū sapientiæ, quo de diuinis rebus sapiētissimè iudicamus: donū sciētīæ, quo de rebus humanis rectissimè sentimus, & quæ credēda sunt à nō credēdis accuratè secernimus: donū prophetiæ, quo futura certò p̄dicimus, aut cognoscimus ea, q̄ ab humana cognitione penitus sunt remota: deniq; cognitio totius Theologiæ Christianæ. quanquā. n. multa in complexu sciētīæ Theologicæ sint, q̄ humano ingenio cōpræhendi potuerint: aut etiam eiusmodi sint, quæ necesse non sit credere, tamen omnia ferè ad fidem ipsam, tanquam ad principium quoddam, reuocantur.

Quæ Adiacentia?

Adiacētia fidei sunt, Charitas: sine qua, teste Paulo in epist. ad Cor. ca. 13. etiā maxima fides nihil est, & c. vbi sana fides, 24. quæst. 1. Host. in §. quot sint, eod. Spes: Nō. n. fides sine spe subsistit. Cū, sicuti corpus reficitur cibo, ita fides spe nutritur, & quod fides credit, hoc spes expectet, vt ait August. de cog. veræ vitæ: & ad *Crescentiū* epist. 85. Quoduis opus bonū. quicquid enim tunc fide fit hoc peccatum est, c. querat, §. et si fides, de pœnit. dist. 3. & Rom. 14. deniq; Humilitas, secundū Gregorij magni dictum, Nō habet meritum, cui humana ratio præbet experimentū.

Quæ Pugnancia?

Pugnancia fidei sunt tria generatim, sub quib. omnia q̄ fidei aduersantur cōpræhendi possunt, scilicet,

scilicet, infidelitas, apostasia & hæresis. Infidelitas dicitur esse in Ethnicis, Iudæis, Turcis, ac ijs, qui nunquam in Christum crediderunt, tot. tit. de Iudæ. & cœlicolis, & per tot. 28. quæst. 1. Apostasia est in ijs, qui fidem Christi semel receptam deseruerunt, c. quod quidem, §. & ex his, 1. quæst. 1. c. hæretici, 14. q. 1. & l. fina. C. de Apostat. Hæresis dicitur, qua conuincitur is, qui alicuius temporalis commodi, & maxime vanæ gloriæ principatusq; gratia, falsas, & nouas opiniones, vel gignit, vel sequitur. Easq; pertinaciter defendit, c. hereticus, c. qui in Ecclesia, c. quæ aliorum, 24. q. 3. Quorum varia genera ponuntur in c. quidam autem, 24. q. 3. Et l. Ariani, C. de Hæret.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Fides, quæ per dilectionem operatur, est fundamentum omnium virtutum, c. ante baptismum, dist. 4.

Fides sine operibus mortua est, c. fertur, 1. q. 1.

Omne quod non est ex fide peccatum est, non ita intelligendum est, vt quicquid sit ab infidelibus credatur esse peccatum, sed omne quod contra conscientiam fit, c. omne, 28. q. 1.

Omne quod aliter fit, quam probatū est, peccatum est: non tamen omne quod fit cum fide, bonum est; ignorantia enim quæ est ex culpa nocet, d. c. omne, 28. q. 1.

Vbi deest agnitio æternæ & incommutabilis veritatis, falsa virtus est, etiam in optimis moribus, d. cap. omne, 28. quæst. 1.

Sancta Trinitas secundum communem essentiam indiuidua, sed secundum personales proprietates discreta est, d. c. firmiter, ext. eod.

Fideles

Fideles Christi vnum esse est. Non eandem rem vnam, quæ sit communis omnibus, sed vnam Ecclesiam propter Catholica fidei vnitatem. Et tantum vnum regnum, propter vnionem indissolubilis charitatis, cap. damnamus, extr. eod.

Licet alius sit pater, alius filius, alius spiritus sanctus, non tamen aliud, sed id, quod est pater, est filius, & spiritus sanctus idem omnino, d. c. damnamus, eod.

Spiritus sanctus æternaliter à patre, non tanquam ex duobus principijs, sed ex vno principijs & vna spiratione procedit, c. fidei, eod. in 6.

Quæ malo inchoantur principio, non peraguntur bono exitu, c. principatus, 1. q. 1.

Non super edificatur bonum opus, vbi Christus fundamentum non est, c. cum Paulus, 1. q. 1.

Qui recedit ab Ecclesia, nec baptisma, nec ius dandi amittit, c. quod quidem, 1. q. 1.

Qui aliorum defendit errorem damnabilior est illis, qui errant. quia non solum errat, sed etiam alijs offendicula erroris preparat, & confirmat. Vnde, quia magister erroris est, non tantum hereticus, sed etiam heresiarcha dicendus est, c. qui aliorum, 24. q. 3.

Inter heresim & schisma, hoc interest, quod heresis peruersum dogma habeat, schisma post Episcopalem decessionem ab Ecclesia pariter separat, quod quidem in principio aliqua ex parte erat diuersum, c. inter heresim, 24. q. 4.

A fide recedens spiritus perfectionem non habet, c. heretici, 24. q. 1.

Opor-

LIBER PRIMVS. 15

Oportet esse hereses, vt probati manifesti fiant: hñ autem à Deo probati sunt, qui benè docere possunt, cap. eod. 24. q. 3.

Fidem Christo non exhibet, qui corpus eius discerpit, c. aduocauit, 24. q. 1.

Eligenda est fides cum vita; fides enim meritum nō habet, cui vita deest, c. fertur, 1. q. 1.

DE CONSTITVTIONIBVS.

Titulus II.

Continuatio.

Statuta Conciliorum auctoritate Pontificis Romani, vel Patriarcharum, Primatum, vel Metropolitanorum eiusdem prouinciæ celebratorum, & Decreta, quibus totum ius Canonicum constare dictum est, Ecclesiasticæ constitutiones, quæ canonum nomine censentur, dicuntur, c. 2. & 3. dist. 2.

Quotuplex Constitutio & quid Ciuilis?

Constitutio alia Ciuilis, alia Ecclesiastica. Ciuilis constitutio, forense vel ius Ciuile appellatur, c. 1. dist. 3.

Quotuplex ius Ciuile, & quid commune?

Ius Ciuile, vel est commune, vel municipale. Cōmune dicitur, quo oēs, qui Imperio Romano subiecti sunt, ligantur, quodq; in libris iuris Ciuilis habetur: nec potest condi, nisi per Imperatorem vigore in regiam maiestatem translato potestatis, lason in l. imperium, ff. de ius. & iure.

Muni-